

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
២០១២

ការលើកកម្ពស់ភាពសុខដុមនៃមនុស្ស

Promoting Harmony of Human Society

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បណ្ណាល័យ
លេខ.....

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

ឈត ប៊ុនថង

និក្ខេបបទបណ្ឌិតទស្សនវិជ្ជា

ឯកទេស : ទស្សនវិជ្ជា

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ : បណ្ឌិតសភាចារ្យ ខ្ពុត ធីតា

មាតិកា

ទំព័រ

ការឧទ្ទិសស្នាដៃ	-----	iv
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	-----	v
អំណះអំណាង	-----	vi
អក្សរកាត់	-----	vii
មូលន័យសង្ខេប	-----	ix
សង្ខេបនិក្ខេបបទ	-----	xiii
អារម្ភកថា	-----	xxxvii

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ	-----	១
២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	-----	២
៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	-----	២
៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ	-----	៣
៥. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ	-----	៣
៦. សារសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	-----	៤
៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ	-----	៤

ជំពូកទី១

ទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌ និងភាពសុខដុម

១.១ ទស្សនវិជ្ជាសីលធម៌	-----	៦
១.២ សាកលភាពនៃសីលធម៌	-----	១៧
១.២.១ សេចក្តីប្រកាសឆ្ពោះទៅរកសាកលភាពនៃសីលធម៌	-----	២១
១.២.២ ការណែនាំសំខាន់ៗទាំងបួនដែលមិនអាចបដិសេធបាន	-----	២៨
១.៣ ភាពសុខដុម	-----	៣៥
១.៣.១ មូលដ្ឋាននៃការកសាងភាពសុខដុម	-----	៣៨

ក. សាសនា	-----	៣៨
ខ. ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី	-----	៤៩
គ. ច្បាប់	-----	៥១
ឃ. សិទ្ធិមនុស្ស	-----	៧៨
ង. សីលធម៌	-----	៨១
ច. នយោបាយ	-----	៨៦
១.៣.២ សារសំខាន់នៃភាពសុខដុម	-----	៨៨

ជំពូកទី២

ការលើកកម្ពស់ភាពសុខដុមរបស់សង្គមមនុស្ស

២.១ ភាពសុខដុមនៃសង្គមមនុស្សតាមរយៈផ្លូវកណ្តាល	-----	៩០
២.១.១ បញ្ញត្តិស្តីពីសីលធម៌ផ្លូវកណ្តាលក្នុងបរិបទសង្គមខ្មែរ	-----	៩០
២.១.២ សីលធម៌ផ្លូវកណ្តាលក្នុងទស្សនវិជ្ជា	-----	៩៤
២.១.៣ សីលធម៌ផ្លូវកណ្តាលក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា	-----	៩៨
២.២ ផ្លូវកណ្តាលក្នុងបរិបទអប់រំ	-----	១០៥
២.២.១ ទ្រឹស្តីឯកការរូបនីយកម្មនៃការអប់រំ	-----	១០៥
២.២.២ ទស្សនវិជ្ជាអប់រំព្រះពុទ្ធសាសនា	-----	១១៤
២.២.៣ ទស្សនវិជ្ជាអប់រំរបស់ទស្សនវិទូនិងនិកាយមួយចំនួនទៀត	-----	១២០
២.២.៤ ការវាយតម្លៃទ្រឹស្តីអប់រំផ្អែកលើគំនិតឯកការរូបនីយកម្ម	-----	១៤២
២.៣ ផ្លូវកណ្តាលក្នុងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋ	-----	១៤៦
២.៤ ផ្លូវកណ្តាលក្នុងបរិបទពាណិជ្ជកម្ម	-----	១៧៣
២.៥ ភាពសុខដុមតាមរយៈយន្តការមូលដ្ឋានផ្សេងទៀត	-----	១៧៥
២.៥.១ អង្គការសហប្រជាជាតិ	-----	១៧៥
២.៥.២ អង្គការសន្តិសញ្ញាអាត្លង់ទិកខាងជើង	-----	១៧៨
២.៥.៣ សហភាពអឺរ៉ុប	-----	១៨០
២.៥.៤ សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍	-----	១៨២
២.៥.៥ គុណការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ	-----	១៨៧
២.៥.៦ ស្ថានទូត	-----	១៩០
២.៥.៧ អង្គការសិទ្ធិមនុស្ស	-----	១៩៣
២.៥.៨ សភាសាសនាពិភពលោក	-----	១៩៧
២.៥.៩ សហព័ន្ធសន្តិភាពសាកលលោក	-----	២១០
២.៥.១០ រង្វាន់ណូបែលសន្តិភាព	-----	២១៤

ជំពូកទី៣
សុខដុមនីយកម្មក្នុងសង្គមខ្មែរ

៣.១ កម្រិតបុគ្គល	-----	២២១
៣.១.១ កាតព្វកិច្ចចំពោះខ្លួនឯង	-----	២២២
៣.១.២ កាតព្វកិច្ចចំពោះអ្នកដទៃ	-----	២២៥
៣.១.៣ កាតព្វកិច្ចចំពោះបរិស្ថាន	-----	២២៦
៣.២ កម្រិតគ្រួសារ	-----	២៣៥
៣.២.១ ករណីយកិច្ចរបស់គូស្វាមីភរិយាចំពោះគ្រួសារ	-----	២៣៦
៣.២.២ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយចំពោះកូន	-----	២៣៧
៣.២.៣ អំណាចគ្រួសារ	-----	២៣៨
៣.២.៤ កាតព្វកិច្ចរបស់កូនចំពោះឪពុកម្តាយ	-----	២៣៩
៣.៣ កម្រិតស្ថាប័នរដ្ឋ	-----	២៤០
៣.៣.១ ស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ	-----	២៤១
៣.៣.២ ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ	-----	២៤៣
៣.៣.៣ ស្ថាប័នគុណការ	-----	២៤៨
៣.៤ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	-----	២៥១
៣.៥ វិស័យឯកជន	-----	២៥៣
៣.៦ វិស័យសង្គមស៊ីវិល	-----	២៦៣
៣.៧ វិស័យសាសនា	-----	២៦៧
៣.៨ គណបក្សនយោបាយ	-----	២៧៣
៣.៩ កត្តាមូលដ្ឋានដែលនាំឱ្យសង្គមខ្មែរមានទំនាស់ និងដំណោះស្រាយ	-----	២៧៨
៣.៩.១ កត្តាមូលដ្ឋានដែលនាំឱ្យសង្គមខ្មែរមានទំនាស់	-----	២៧៨
៣.៩.២ យន្តការដោះស្រាយទំនាស់ក្នុងសង្គមខ្មែរ	-----	២៨២
សន្តិដ្ឋាន	-----	២៩៣
គន្ថនិទ្ទេស	-----	៣០៥
ឧបសម្ព័ន្ធ	-----	៣១៣
សទ្ទានុក្រម	-----	៣២៦